

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rasta male stvari, a nesloga sve pokrvari“ Nar. Posl.

Prodajata s poštarinom stoji 2 f., a soljake samo 1 f. za cijelu godinu. Razmjerno 1 f., a soljake 50 nov. za pol godinu. Izvan Carovino višo poštarija. Svaki pojedini broj stoji 6 nov. Novci se šalju kroz poštarsku Naznačnica. Imo, prozimo i najb. izu Poštu valja jasno označiti. Ođe ima višo prodajnika, mogu sdogovorno svi predplatiti kroz jednu Naznačnicu, a i List dobivati pod jednim jednim ovikom. Komu List nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarija, napisar izvana Reklamacija. Tho List prima i drži, ako je pošten, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalaze se

Via S. Francesco N. 4, 1. piano.

Pisma se šalju plaćena poštarine. Viesti, dopisi i drugi episi stampaju se ili u cijelosti ili u izvadku, naime prema svojoj vrijednosti i smjeru otoga lista. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Osobna upadajca i čisto auktorne stvari neoplaze mjesta u ovom listu. Priobčena se pisma tiskaju po 5 nov. svaki rolač. Oglašaji od 8 redaka stoje 60 nov., a svaki rolač svuđe 5 nov. Oglasi u slučaju opuštanja po što se pogodo oglašaj i odpravničtvu. Dopisi se neobrađuju. Uredništvo i odpravništvo, sem izvanrednih slučajevah, nepišuju s nikim drugdje, nego putem svoje Listarice.

Pogled po svietu.

U Trstu 31. svibnja 1877.

O naših domaćih austrijskih stvarih imamo od ovo petnaest danah javiti to, da se onomadne držalo u Beču veliko ministarsko vieće, kako kažu, glede Iztoka. Što se tu reklo i zaključilo, toga dakako neznat nitko. I kraljevske deputacije ugarska i naša da su ovih danah imale svoje sastanke te odlučile, držati se glede nagodbe temeljnih načelah od god. 1867. U ostalom i naš i ugarski parlament posluju neumorno. Govorilo se, da se u ovo metežno doba imadu odgoditi jedan i drugi, ali ti su glasovi opet zamuknuli. Kranjski pokrajinski sabor bijaše iznenada razpušten te raspisani novi izbori. Većina toga sabora bijaše narodna. Zato je taj razpuštaj zatekao i baš neugodno dirnuo sve austrijske Slavene. Svi se nadamo, da će braća Slovenci odgovoriti i ovaj put kako valja svojim njemškutarskim protivnikom, pak da će i novi ljubljanski sabor biti u preteznijoj većini pošten i narodan. Govori se o skoru sastanku i hrvatskoga sabora. Prelazimo na strane zemlje

Čuje se, da se Ruska i Engleska nastoje dogovoriti, kako će poslje rata biti jednoj i drugoj pravo glede Iztoka. Polag te vesti i Engleska bi dakle ostavila Tursku svojoj sreći, netražeć drugo, nego da ju u svoje vrijeme zapade što veći i ljepši dio njezine ostavštine. Kod toga dogovaranja da se u istu svrhu nahodi i naša Austrija. Ali s druge se strane čuje i to, da se misle vezati medju sobom Engleska, Franceska i Austrija, te oružanom rukom ustati proti Rusiji a na obranu Turske. Vedi si ga Bog, što je tu laž, što li istina.

U Franceskoj je predsjednik republike, maršal Mak Mahon, odputio dosadanje republikansko ministarstvo te imenovao novo, koje da naginje više uzpostavljenju bilo kraljevske bilo cesarske napoleonske vlasti, nego li uzdržanju i razvoju republikanske liiti pučke vlade. Taj je događaj neizmerno uznemirio Niemce i Talijane, koji u toj nenadanoj promjeni naziru nekakvu prijetnju proti sebi i svojoj narodnoj sigurnosti. Možebit da neće bit ništa, ali se ipak Italija i Njemačka pripravljaju, da budu gotove za svaki i najskrajniji slučaj. Ako je istinit onaj savez, što smo ga gori spomenuli, onda ovaj događaj u Franceskoj nebi bio nego njegov prvi zapredak, te početak takvih stvari, koje se nedadu ni pomisliti, a da se čovjek nezagrozi.

Rumunjska kneževina proglasila se neodvisnom od Turske, pak sad joj nemanjka drugo, nego da si knez joj Karlo nađene ime kralja, što će na koncu i biti. Što je sav sviet predviđao, to se evo i događa. Na glas nekih ruskih pobjedah Turci su u Carigradu tako uzkipili proti nekim ministrom i samomu Sultanu, da je vlada morala proglasiti odsadno stanje i sudjenje na prečac, da nebude i gore. Što će biti stopram onda, kad Rusi jednom predju Dunav, te svom svojom silom zamabnu na Tursku? Iz Carigrada i ostalih turskih gradovah bieže mnogobrojni kršćani glavom bez obzira kud tko može, da uteku na dobu turskoj osveti i bjesnilu. Grčka se nije još ni sada odvazila, a kneževina Srbija jedva da miruje. Na koncu nemožemo da nespomenemo glas, što se bio raznio prošlih danah, da će se naime u slučaju propasti turskoga carstva Bosna, Srbija i Hercegovina spojiti u jednu bilo kneževinu bilo kraljevinu, a za vladara im se postaviti jedan nadvojvoda iz prejasne austrijske kuće. Što se tiče Bosne i Hercegovine, taj se glas i prije sadašnjega rata više pušio, ali kako onda tako ni sada nitko neznat, odkud dolazi ni koliko vrijedi.

Dopisi.

S. Podoljske doline, Svibnja mjeseca.

I našeg pokrajinskog Istarskog sabora, kao i ostalih kratko zasjedanje bilo i bitaalo. I naš je sabor u sedam sjednica dovršio svoj rad, a dali i svoju zadaću dostojno riješio, to će se poslje viditi. Meni je sada o tom, da iz našeg stanovišta koju ročom, za da i naš Hrvatski narod po Istri, ako i kasno, o svojem saboru što god dozna, pošto to sada samo iz kojeg tudjeg glasila crpiti može.

Pabirčue dakle na saborskom polju iztaknuti mi je, da je g. zomaljski kapetan otvorivši sabor, htjoo svratiti pozornost poslanikah poglavito na dvio točke, koje su imple na pretresanje doći: na izbor Pokrajinskog Odbora (Junte) i na pokrajinsko računa. — Glede prvog predmeta očitovao je ročeni Kapetan i predsjednik sabora svoje uvjerenje, da će izbor na valjane site pasti. Taj izbor bje u III. sjednici obavljen na način, da prisutni poslanici odabrali od voleporeznikah izabrahu g. Dra. Jandra pl. Petrisa, oni od gradovah, trgovištah i obrtničkih mjestah Dra. Jandra Amorosa, a napokou oni od seoskih obćinah g. Ivana K. de Franceskija, dočim je sabor velikom većinom i proti nazorom Vlade i unatoč istoj pokrajinskoj ustanovi privremeno odgodio imenovati četvrtoga predsjednika za pokr. Odbor. U sljedećoj zatim sjednici u ime novoimenovanoga Odbora izustio je lijepe riječi gosp. predsjednik Amorosa, koje imaju i svu važnost za nas i naš narod u Istri, samo da se je izvede i vjerno obstaru, — o čem ni malo nesmjemo sumnjati, pošto se čovjek

riječju veže, a jače je djelo nego besjeda, pa i onoliko čovjek valja, koliko i uradi. U toj bo prigodi pokrajinski Odbor, razvijajući svoj program, obećao, da će se jednako za probitak svih bez razlike poriekla i mjesta brinuti i nepristrano u svakom obziru raditi. A kamo pak sreće, kad bi se to već jednom sbilo! Imali bimo luda u prvom injestu narodne naše škole po Istri, gdje sgoljan naš narod stanuje, pa uživajuć ista prava susjednom nam narodnostju zaufano i nonadano popeli bimo se i mi do onog stopona izobraženosti, u kojem nas nobi više preziranjem Šlavoni imenovali. A u tom obziru imalo je svakako nekijim zanesenjakom medju očima pući, kad došlo bjaše u protres pitanje za izhoditi od Vlade ustrojenje juridičnog fakulteta za izobraženje mladeži po narodnosti i odgoju talijanske. Dotičan bo predlog školskog povjerenstva, kao i pokrajinskog Odbora u svojem obćem izvještaju je glasio, da ta ustrojena bude u kojogod od pokrajinah talijanskih, kao da je koja u Carstvu pokrajina sgolja talijanska ili pače da ih više imado. A na to jedan izmedju narodnih zastupnikah dokazjuć, da odmah izvan vratih svih primorskih gradovah u Istri stanuje puk po porieklu, običaju i jeziku sasvim drugi, kog je on htio tada obćenitim imenom „slavenskim“ nazvati mjesto hrvatskim, izučeno kaza, da u Carstvu noma talijansko pokrajine, vanda najviše Istra i Gorica mogje bi se najševite pokrajine nazvati, pa stoga učini predlog, da bi se imalo kazati u jednom talijanskom gradu, a ne u jednoj talijanskoj pokrajini Carstva. Al što čeo pobro! kad na saborih sve na broj ide, a nas malo imado, pa tako i taj predlog, akoproim razložit i o kum i slopi suditi mogu, bi ipak brojim pobijem i tako odbačen. Ono pak, čemu bi se u tom pogledu svatko imao čuditi jest, što i Vladin povjerenik na Saboru ni pisnuo nije, kao da bi se sada drugi zemljopis predavao i u njemu dokazivalo, da u našem Carstvu više pokrajinah talijanskih imado. — Ali ljudi, koji na kormilu stoje, a i udas naš u rukuh držite, budite dosljedniji u načelih, pa i prama nam pravdniji, od odvika bo topi se ladja. Jero ako sto na saboru god. 1873 pred svim svietom očitog proglasili, da je našoj Istarskoj mladeži prosto naobraziti se u svojom jeziku na susjednih sriednjih školah na Rieci i u Senju, pa se svjedočbe na istih zavodih stežono neprimaju i nepripoznavaju ovdje u našoj Cislajtaniji, sto i vam susjedne, prostrane, široke i bogate Italije, da i vi kad vas prama nami sama četvrtina imado, tamo vaše nauke nastavite, pa ako vam se rači i dovršite, jer bogme ni vi u nijednom obziru nenosite državni torot u većoj mjeri nego li mi.

Druga poglavita stvar, o kojoj se viećalo, bjaahu pokrajinski računi. Ti svi, koliko pazbroj toliko i predrazbroj, malom promjenom bjaahu primljeni i odobreni. Odnosno tomu opazio je predsjednik u svojem govoru, akoproim sa pokrajinsko potrebnostine naraste, da se s toga ipak izdatak prama prihodu nije povisio. Ako li pak to sve stoji u razmjerju sa siromašnoru pokrajinom, kakova je naša, to će najlaglje svaki po svojem laktu izmjeriti i prosuditi.

Drugo još važnije stvari, koje došlo bjaahu na pretresanje jesu: izvodjenje pokrajinskog zavoda o zemljarskoj vjeresiji i predlog koj bje prihvaćen, da pokrajinskomu Odboru naloženo bude, izraditi

